

Universitätsbibliothek Paderborn

**Generalis Totius Sacri Ordinis Clericorum Canonicorum
Historia Tripartita**

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LX. Monachos in Cœnobio D. Petri in cœlo aureo per Regem Luitprandum
institutos, Ordinis D. Benedicti fuisse, non Eremitas Augustinenses:
eosq[ue] sub Regula D. Benedicti vsque ad Honorium Tertium in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

pa, quod dicti Patres Eremita nunc obtinent, ab antiquo tempore Canonorum Regularium extiterat, quod cum progressu temporis Conventu Canonorum destitutum commendatum fuisset monasterio S. Benigni de capite fari fuerat per Sedem Apostolicam unitum, ut ex libro Taxarum Apostolicarum in sequentibus ostendemus.

CAPUT SEXAGE- SIMVM.

*Monachos in Cenobio D. Petri
in Calo aureo per Luitprandū
constitutos Ordinis D. Bene-
dicti, non autem Augustinen-
ses Eremitas fuisse, eosque sub
Regula D. Benedicti, usque ad
Honoriū Tertiū in eodem
monasterio stetisse.*

Post priuilegium Lucido Archipresbytero, ac suis Clericis in Basilica D. Petri in Cœlo Aureo degentibus, à Rego Luitprando firmatum, ac etiam Basilica, additis novo monasterio, & dote plus Clericis Canoniciis instaurata, & Sacra Beatisimū Patri Augustini pignora in eandem Ecclesiam translata, idem Rex pissimus, & religiosissimus ad cultum diuinum, necnon ipsius Basilica splendorē magis, ac magis auctum, quod alias forte in quibusdam præcipuis Basilicis Lateranensi, Mediolanensi, & Cantuarie factum nouerat, Collegio canonicorum alterum addidit Monachorum Benedictinensium, qui Canonicis in Sacramentorum ministerio, Verbi Diuum predicatione, & animarum cura, ac regimine occupatis diuinis laudes die, ac nocte in eadem Ecclesia personarent, cuius Abbatum ipsum Monasterium etiam Ecclesia, & Reliquiarum D. Augustini, ac etiam honorum illius temporalium curam commisit, ut conslat authenticō illius privilegio, indecēto conceperet, cuius exemplum ex originali in ipso monasterio D. Petri existente acceptum tale est:

In nomine Sancte, ac Individuae Trinitatis. Luitprandus Dei gratia Rex Longobardorum, spredia cenobiorum, neque sacerdotum, neque sanctorum locorum, neque sacerdotum numerum agens beneficī, in praesenti, & in futuro nobis prodeget minime dubitamus. Quocirca omnium fidelium Dei Ecclesia, neque rorundaque præstinent, & sacerdotum deo uocati, qualiter pro Detinore, & anima nostra remedium per hoc nostrum præceptum, prout iuste, & leganter possum, dono, atque iudico alpem unam, qua dicitur

tur plana cum omnibus suis pertinentiis cum Ecclesiis inibi fundata, cum pratu, sylvo, insula, ripa, pescariis, aqua, aquarumque decursibus, cum seruis, & ancillis, cum omni honore, & dono similiter terram, ubi dicitur in Campania iuxta Ticinum, cum omnibus adiacentiis, & pertinentiis, sicut est determinata, cum pratu, sylvo, pescariis, & cum Ecclesiis unaque S. Sophia dicitur inibi fundata, & iudeo similiter in Episcopatu Terdoneus vidam unam, que dicitur Monsumarius, cum Ecclesia S. Augustini cum omni honore: & in Episcopatu Placentia villam mynam, qua dicitur Rosentium cum Ecclesiis inibi fundata cum omni honore, & in Episcopatu Laudeni villam, que dicitur Elumbum, & cum Ecclesia inibi sedis, & in Brembio, & in Sacugna, & in Mairasco, & in ibidem pertinentiis illud, quod a me pertinet, scilicet Mansos 120, cum omnī honore, & in Archiepiscopatu Mediolanensi & Cumensi Gerentianum, & in Turao, & in Macao, & in Veragnano, & Castro, & in Cisano, & in Besozzo, & in Scamozzo, & in Calevade, & in Uppa, & in Bardello, & in Balze, & Orgiano, & in Bernade, & in Rivaerago, & in Calauada, & in Maremundo, & in Cuig, & in Oliu, & in Aix, & in Trauaglio, & in Mercurago, & in Lauenza, & in Maglaccio, & in Blagnano, & in Camano, & in Canobio, & in Belluzone, & in Beligno, & in Leventina, & in Villa Marzia, & in Ottigna, & Gambatagna, & in Telmo, cum Ecclesiis inibi fundata, cum omnibus adiacentis, pertinentiis, pratu, sylvo, vineis, inuestiture, & cum omnī honore in omnium loci supradicti. Alias queque Cortes, quae in Comitatu Parmenti facient donatus, & iudicatur scilicet Casale S. Petri cum Ecclesia inibi fundata in honore S. Syri, & Gramum cum Ecclesia inibi fundata in honore S. Maria, & Biuan, & Casale Onno, & Castellum Arcadi, & Patola, & Soranna cum Ecclesia, & in Guastalù undecim Mansos, cum decimis, cum pratis, vineis, sylvi, frascarii, molendinii, pescariis, terris, & ancillis, Aldianos, & Aldianas cum omnī honore. Insuper iudicamus Cortem Pacem, non non & illam que dicitur Corte Regia, & Altranum, & S. Maria, quae dicitur in terra Graia 5555 Mansos iuxta se habentem, & Ouijam cum omnibus pertinentiis suis, & adiacentis, cum Ecclesia, Molendino, pescariis, aqua, aquarum decursibus, Caselli, Culi, & in eiusdem rebus vñque locorum ad easdem artes pertinentibus, & omnibus, quae in Monte Ferrato, & quae in Comitatu Vercelli, & quae in Casale, & Ponte Curono, & in Solarulo habentur, & possidere videamus. Hac omnis, quae supra diximus, donamus, & iudicamus venerabilis monasterio S. Petri in Calo aureo, in quo sicutum, & venerabilem Augustinam adduximus, & conditum. Statuimus insuper, & modis omnibus censemus, præcipius, & tubularius, & iuxta nostrorum antecessorum Regum, vel Imperatorum autoritatem firmiter edicimus, ut nullus archiepiscopus, nullus Episcopus, nullus Marchio, vel Comes, aut Vicecomes, Gaffaldo, siue cuiuscumque ministerialis, nullusque iudicaria potestat, vel Republica minister in predictis cortibus, prædictis, seu possessoribus, in aliquibus locis prædicto venerabili loco pertinentibus placitum tenere, vel distillidum sacre, sine forsan, aut ali-

quam publicam sucretionem, vel redditum a supradictis
ruribus abbatiorum locorum, vel perimentiis exigere,
vel tollere remota omni occasione presumat. Volumus etiam, & concedimus, ut Melendina, quam Carthona,
sive in aliquibus fluminibus supradictum Monasterium
possidet per totum Regnum Itale, habeant tam Abbatem,
quam monachis potestatem tenandi, & disponendi quo
visque vel quomodo eorum decreuerit voluntas. Volumus
etiam, modique omnibus interdicimus, ut nulla prepon-
tentia persona per loca a supradictis canonicis proprie-
tate iure, per nullum ingenium, per nullam censuram, aut
beneficiari Ordine, aut praecipali autoritate nitatur in-
uadere, prescriptis itaque iubemus tam presenti-
bus, quam futuri, ut parti predicti Comogbi, que super a
nobis concessa, & confirmata sunt, quilibet tempore, nul-
lu preponentia inferre molefit, aut contrarieat, sed
sub omnium integritate sicut a nobis concessa sunt, ad utili-
tatem ipsius monasterii sine aliqua diminutione perma-
neant, & habeant potestatem, per totas possessiones ma-
nasterii adiungandi Ecclesiastici, ubi unq[ue] vulnerint, si quin
igatur aliquando diabolica fraude deceptio, contra Dei
autoritatem, & banc nostram concessionem, & confir-
mationem aliquid agere testaverit, & tam dictu[m] fan-
dam locum ex predictis reliis satigare conatus fuerit,
scilicet se compotetur auri puri libras mille, medietatem
camere noctis, & medietatem predictio manasterio. Quod
ut verius creditur, dicitur itaque ab omnibus custodia-
tur manu propria robor avium sigilliq[ue], nosris impri-
me insimus insigniis inferius.

Signum Domini Luitprandi Inuictissimi Longobardo- rum Regis.

Datum quarto nonas Aprilis iudicione decima. Auctum
Pape feliciter. Amen.

Verum quo tempore, vel quo anno Regni sui
Luitprandus monachos in Duci Petri coenobio
potuerit, licet minimè definiti possit, hoc tamen
certum, & constans esse debet, illos non nisi post
translatum D. Augustini corpus ibidem constitui-
tos, cum in altero priuilegio eiusdem Luitprandi,
ac etiam in epistola Oldradi de translatione Reli-
quiarum D. Augustini nulla omnino de mona-
chis, verum de solis clericis mentio habeatur. Cum
etiam in inscriptione vetustissima Regis sepul-
chro apposita dicatur, Templum cum coenobio,
ac doce Clericis Canonici primitus suis inconsti-
tutus. Quam inscriptionem vt pote vetustissimum
Regie olim dignitatis monumentum ab Eremi-
tis calfatam Cives Papicenses implorato auxilio Se-
natus Mediolanensis restituendam curarunt, ut
locus illam caluminandi nullatenus esse possit. Vi-
denter idem monachi (quod ex forma dicti pri-
uilegii auctoritate licet) circa annum salutis humanæ
septuaginta etimum vigescimus septimum, aut 742.

illuc introducti nam dictum priuilegium sub ad-
ditione decima emanauit, quæ cum anno 751,
vel 742, eucurrit nam anno 744. Luitprandus ei-
hac vita migravit, ex Baronio sub illo anno num-
38, aut sub eodem anno 742, ut Sigibertus in Chro-
nico notavit.

¶ Aeterum monachos à Luitprando in mon-
asterio D. Petri in Cale auro confitentes, &
Eremitas Auguillenses, sed monachos infra
D. Benedicti, & sub eius regula militantes fuisti,
quod in tercia propositione asserimus, officio
alia priuilegia Regum, Imperatorum, & Romani-
cum Pontificum eiusdem Monasterii Abbatis,
& monachis vobis; ad Honorium III. concessa, quo-
rum exempla accepta ab Originalibus in dicto na-
sterio seruatissima nonnulla hic sub cibis, & val-
orem nostræ affectionis demonstrandam, & reno-
vorem Ioh. Marquez euincendum, qui suis Ercas-
tis in dicto monasterio primitus a Rege Lumi-
do constitutos ante monachos D. Benedicti ibi-
vit, tanquam si de aliquo monasterio in parva
Indiarum existente scriberet, cuius nulla apud hi-
los notitia haberetur.

Exemplum Priuilegij Hugonis Regis Italiae
Petro Abbatu monasterij D. Petri in Cale con-
cessi, qui regnauit in Italia sub anno 916, ex
Baronio sub eodem anno, & Sigibertus sub uno
sequenti nota.

In nomine Domini nostri Iesu Christi dei eterni, la-
go gratia Dei Raxi si circa seruos, & ancillas Domus
centum nostra benignitatem largimur, credamus ha-
c anima nostra mercedem effeacter priuilegi, Ignati-
num fidelium Sanctæ Dei Ecclesiæ nostrorum fixi-
presentiam, & sacrorum competrat industria, quod
per Berengarium illustris in Marebensem, & dulcis
filium nostrum, quidam noster ex monasterio Duci fin-
it Cale auro abbas nomine Petrus pro diuersis resu-
bitus famosus ob amorem superni Nomini & in
sua mansuetudine sibi fuit, nolite a confirmatione pro-
prium patitur, & antiquorum Regum præcepta, quoniam
in Sando, ac venerabilis loco eiusdem sub regula S. Benet-
ti monasterium, cum omnibus adiacentibus illi, &
galiter perimentiis, mobilibus, arque musculis
quisitus, & acquirendisque in finem vita sua, immo-
posteriori teneant, atque possideant. Infuper eum in-
firmamus omnes res, & possessiones quacunque ab
monasterio hoto tempore dignoscitur prædicto Luit-
prando Regi ipsi monasterio concessas, id est inter acta
res. Certe illam, que dicitur alpe plana in predicto si-
dio loco emissa a quoddam Longobardorum Regi Arquio
cum eundem alijs rebus ad eandem Corte pertinetia-
m in eis locis, atque vocabulo suo, cum terra vesti-
bus per præceptum Luitprandi Regi per signaculum
ac vocabulo denunciatum, eundem terram decimam quinque
modo, vel ingeno subi collaborari edam pos-

timonio à tanto fundacione instrutoro concessu de iure
regali seu monachorum possessione, donatione, traditione,
aliorumque huiusmodi comparatione quoque, & qua-
rumcumque legalem conscriptione chartarum, aut po-
ste pretaxatu venerabile monasterium a dono Re-
gum, vel imperatorum predecessorum nostrorum, alio-
rumque duorum hominum empione, donatione, si de-
finitio queque oblatione, comparatione, communiatione, li-
berarum chartarumque conscriptione acquisitus, aut de-
incepsius, & legaliter acquirere poterit tranquillo iu-
re per hec nostra autoritatù præceptum possidat. Excep-
ta distinctione antecessori nostri Luitprandi Regis lecas
cauio secundum Regulam S. Benedicti de propria Con-
gregatio abbatum eligere, ita ut nulla super eos singula
extrema inducatur personam, utque omnes res eiusdem
monasterij tam abbatis, quam monaci, vel homines libe-
lari, & servos, quamque omnes aliae res sub nostra regali
descensione moniti, atque defensa, & si necessitas fuerit
debet, & sanctis ipsius monasterij per Inquisitionem
consequenti momentum bonorum bonum sicut de
nobis regalibus rebus rei veritas approbetur. Hoc quoq[ue]
statutum, ut nullus Republica ministrer, neque aliquis
eximicularia potestatur a iure supradicta Corte alpe ple-
nae quam aliquis dominus eiusdem monasterij libe-
ratus servos deinceps inquirat, aut ad placitum tra-
hatur, vel in finibus ipsius Corte placitum teneat, aut ali-
que pyxas, vel aliquis modo defraudare præsumat, vel
loci auctoritate causas, vel foeda exigenda, aut tribu-
ta, vel maxime parcas facienda, nec fiducioposse tolli-
do, nec homines eiusdem Ecclesiæ ingenuos, vel seruos
super terram ipsius committentes, distingendas, nec ad
eis redirentur, aut illucias, occasiones requiriendas in-
gradis adiutari, sed neque vulnus vel riparium, aut eraticum,
aut telorum tam in sua possessione, quam in nostro pro-
prietate, a parte sibi monasterij vñquam exigere,
aut tollere præsumat pro mercede, & reuendo animano-
bris, & quicquid exinde sibi vñstet, vel pars publica
percepit in eodem sancto monasterio secundum co-
sponam, & confirmationem Luitprandi Regi, alioq[ue]
Regis vel imperatorum predecessorum solemni, & per-
petua habilitate firmatum, & quandoque necessitas
invenit, natus eiusdem monasterij per Tium, & Padi
portum, quamque per quemlibet alterum discurrere pos-
sit, alijque aliam uim impeditu, vel telones vexatione.
Concedamus etiam opib[us] Sando, & venerabilis loco omnes
carpentariae illes, quæ predictum locu[m] dignoscitur per
præceptum a tempore antecessori nostri Luitpri-
andi Regis pessimum in Valle, que dicitur Antelama, vñlos,
qui sunt in loco Bizo solo, & una filii, sitabique vel omni-
elevationis eorum, ut tempore opportuno indeesse operan-
do deserviant tam vel possent eorum in supradicto cer-
to abque vña retrahantur perpetuantes. Conforma-
mus etiam in eodem fundo coenobio de Dei reverentiam,
ut illorum perpetuan salutem Certe illam vnam, que
dicitur Madoca, & aliam, que dicitur Calauada, ac
que Capella vnam, que est in honoris Sanctæ Dei Gen-
tricæ Virginis Mariae, que dicitur Primæsa, que sita est
in Valle Belizana in subditum, & latitudine
nem monachorum cum omnibus pertinentijs, cum seruis,

canobio à tanto fundatione institutore concessus de iure regalis seu monachorum possidente, donationes, traditio, aliorumque huiusmodi comparatione quoque, & quarecumque legalium conscriptionis chartarum, aut possessorum venerabilis monasterium à dono Regum, vel Imperatorum predecessorum nostrorum, aliorumque diversorum hominum emptione, donatione, & aliud quoque oblatione, comparatione, communione, libellorum chartarumque conscriptione acquisitus, aut indecessus, & legatis acquirere poterit tranquillo iure per hoc nostra autoritas praecettum possidat, & tunc ad definitionem antecessorum nostri Luitprandi Regis liceat canobio secundum Regulam S. Benedicti de propria Congregatione, Abbatem eligere, ita ut nulla super eos vnguia extra induatur persona, siue omnes res cuiusdam manu scriptae tam abbati, quam monachis, vel bonis libellos, & formis, quamque omnes alios sub nostra regali definitione monite, atque defensio, & si necessitas fuerit derelicti, & familiis ipsius monasterij per inquisitionem cunctaque manus cum honorum bonorum sicut de nostris regulibus rebus rei veritas approbatur. Hoc quoq; barum, ut nullus Reipublica minister, neque aliquis ex iudicicio postfatu etiam in iurisdictione Correale plena, quam in aliis rebus bonis eiusdem monasterij liberis, ex eis deinceps inquietare, aut ad placitum trahere, vel in suos ipsius Corru placentum tenere, aut aliquo pogonare, vel aliquo modo distractare presumat, vel loca ad audiendas causas, vel feuda exigenda, aut tributum, vel impunes paratae facienda, nec fiduciatores tollendis, aut homines in iudicium Ecclesie ingenuos, vel seruos super terram ipsius coniumentes, dstringendos, nec ad illes redditibus, ent illicies actiones requirendas integrando auerat, sed inque villa vel ripaticum, aut erraticum, aut talorum etiam in sua possessione, quam in nostro publico iure a parte fatis monasterij vnguam exigere, aut taliter presumat pro mercede, & remedio animo monasterii, & quodquid exinde hisce uollet, vel pars publica ipsarum permit in eodem sancto monasterio secundum concessionem, & confirmationem Luitprandi Regis, aliorumq; Regum, vel Imperatorum predecessorum sollemni, & perpetua habilitate firmatum, & quandounque necessitas invenitur, haec eiusdem monasterij per Tunc, & Padi partum, quamque per quemlibet alterum discentire possit ab eo alienum impedimento, vel tenebris vexatione. Concedimus etiam ipsi Saubio, & venerabili loco omnes carpentarios illos, quos pradictum locum dignosctus per praecipuam suam tempore antecessori nostri Luitprandi Regi posedit in Vale, qua dicitur Antelamo, vel eos, qui sunt in lacu Becczelio, cum filiis, filiabusque vel omni agnatione eorum, ut tempore opportuno inde se operantia defensionem tam vel posteri eorum in supradicto carobio ab eo villa reuallatione perpetualiter. Confirmationem, ut eadem canobio ob Dei reverentiam, nostrorum perpernam salutem Correciam unam, que dicitur Malice, & alteram, que dicitur Calauade, atque Capellam unam, que est in honore Sancte Dei Genitricis Virginis Marie, que dicitur Primavera, que sita esse solet in Vale Beliziano in subisdum, & iustitatem omnium monachorum cum omnibus pertinentiis, cum servis,

& auxiliis locallargi, atque Aldicibus inste, & legaliter in eisdem Correciis pertinetibus. Secundum autem banc nostram definitionem sanctum, & modis omnibus interducas, condicis, qui reliquam partem Abbatiam beneficium habuerint, ut nolam potestatem exercant in predicto rebus à nostra mercede monachis delegatis, neque illorum electionem perirent, aut contradicant, vel electum, quem habuerint abbatem in aliquo conturbent, sed prout melius valuerint, open illo & auxiliis ferante apud Regem, & eius militibus ida pericienda, que in illorum electione approbantur esse oportuna. Haec autem omnia superius allegata sunt a predecessoribus nostris Regibus, sine Imperatorib; concessis, & confirmatis, in conuincione concedimus, ac confirmamus eidem venerabili loco perfruenda perpetua temporibus ure summis, ut possidenda, ut sub iuris nostris Mandatis do securae, ac sinceriter percurreas. Insuper confirmamus in sepe facto monasterio pro mercede anima nostra vada ad pescandum, que sunt in Tuncia eti in rivo Paloni, & in Marasen, seu vadum, qui dicitur Landemari, Cofano, & Teuaredum, & illum, qui dicitur Teuerafoni cum illo medio, quod ad septem ducit, & illum, quod annula dicitur, seu illa, quae sive in Padu, ibidem proximetur loco, quinancipatur Popola, pagava, & pertinet usque ad locum, qui dicitur caput aym ex vita, que parte Padu cum insula petitiu tertia praedictam pescationem, vel quicquid ab antiquo tempore, vel moderno idem monasterium per antiquorum Regum largitionem obtinuit, vel Padu inusitat, aut in futurum irruptit. . . . Præcipuum ergo inuenimus, ut nemo ex fidelibus S. Dei Ecclesie, similique nostris tam presentibus, quam absens, has parti predicti monasterii de bina omni via, que a nobis concessa, & confirmata sunt, quolibet tempore ullam praefatae infarte molestatum, aut contrarietatem, sed sub omni integratrici facilius a nobis concessa, & confirmata sunt, perenniter ibidem ad veritatem monasterii ipsius sita aliquo divinatione perirent. Si qui autem contra huius nostri praecetti securitatem aliquam violentiam, aut iniuriam inferri tentauerit, sciat se compiti uti arti optimi libris 30. medietatim palatio nostro, & reliquias medietatem partis eiusdem monasterii, & ut huc nostra autoritas plenaria in Dei nomine obireat vigorem, manu propria subter firmavitius & annulo nostro insigilli insinuauit.

Signum Domini Hugonis Pijfimi Regis.

Beato Cancellariu ad Vicem Zaranni Abbatu, & Archicancellarii recognoui &c.

Circa quod priuilegium nota illa verba, at iuxta definitionem antecessori nostri Luitprandi Regis, licet canobio secundum regulam S. Benedicti de propria Congregatione Abbatem eligere, ita ut nulla super eos vnguia. Que verba ostendunt, Luitprandum monachos D. Benedicti, non autem Eremitas Augustinianos, ibidem instituisse.

Excm-

III Exemplum Privilegij Othonis Imperatoris primi, Ioanni Abbatij monasterij S. Petri in Cœlo auroeo concessi Anno 962.

In nomine Sancta & Indivisiæ Trinitatis. Otto Diuina faveante clementia Imperator Augustus. Sit ut a loca Dei dicata munificentiam nostræ benignitatis largimur, credimus hos ad Regorum nostrorum statum, nostraque anime salutem omni modo proficeret. Idecō nuerunt omnes Sancta Ecclesiæ fidèles, tam presentes, quam futuri, Adlegidam dilectam coniugem nostram Imperatricem Augustam, nostram exorato clementiam, gratias pro Dei amore, nostreque anime remissione cœnobio S. Petri, quod dicitur Calum autem subuenient, & nostra preceptali autoritate confirmare, & corroborare omnes Curtes, & proprietates, quas pridem per quodcum genium dignosse posse dicebant canonib; & abbatem, tunc Reclam ex propria Congregatione, sicut mos fuit, iudei ponere, & constitutæ dignarentur. Cum in istis petitionibus autem liberisj; ammodo accommodante, & regrete anime consolente, pro Dei amore predillo venerabilis canonio ex propria Congregatione abbatem nominis Ioannem, residuum nobiscum Episcopum, certe uoque alij nostrū fidelibus concessimus, & insimus, hoc nostrum scribi præceptum, per quod omnino præcipentes subuenient, ut idem Ioannes abbas sub S. Benedicti regula degno id monachorum, cum omnibus edictis entis iste, & legiæ pertinentiis, mobilibus, & immobiliis rebus, acquisitu, & acquirendis vñque in finem vita sua, p[ro]fessores teneant, & possident. Insuper etiam prædicti abusus eadem dilecta curia nostra nostra Imperatrix Augusta, ut cum dicto canonio dignarentur confirmare, & corroborare omnes res, & p[ro]prietates quæcumque idem canonio dignosse posse dicebant longe tempore a Lutprando Rege ipsius monachis fundatore recesserat, id est inter ceteras, coram illam, quæ alpe plana dicitur in predicto loco emissa e quodam Longobardorum Rege Arpero, & cunctaque res ad eandem coram pertinentes, vel afficienes in quibuscumque loco, seu vocabulis, ceteris terris, & finibus per præceptum Lutprandi Rege per singula loca, & vocabula denuntiata, vel ea runderem rerum decimas, quocunque modo intitulat, vel ingenio laborat sunt. Considerantes itaque Dei omnipotens misericordiam, & oblique dilectæ consigilii prudentissimam petitionem, eideremus canonio confirmamus, concedimus, corroboramus prædicam coram, quæ Alpe plana dicitur cum omnibus suis usq[ue], & legiter rebus pertinentiis, vel afficienes, per singula loca, & vocabula denuntiata, seu omnem decimam ipsius coram, nec non omnes cotes, & proprietates quoquatenus in illis locis recesserat, seu monachorum donatione, tradizione, aliorumque hominum donatione, comparatione, communicatione, offertione, & quarumcumque legalium conscriptione cartarum, ut postea prætaxatum lucum à donu Regum, vel Imperatorum predecessorum nostrorum, aliorumque diversorum hominum empione, donatione, fideliumque oblatione, commutatione, libellorum, cartarumque conscriptione acquisiverit, ac deinceps iustè, & legaliter acquerere poterit, tranquillo iure per hos nostras autoritates, & confirmationi præceptum posse dat: & iuxta dif-

sunt iuxtam antecessoru[m] nostru[m] Lutprandi Rigu[is] in nobis secundum Regulam Sancti Patri[arch]i Benedicti deputata Congregatione abbatem eligere, ut a nobis juxta eos unquam extraneis introduceretur persona, & fieri possint res ipsi: & ab aliis, & monachis vel brevi libellis, & seru omnium, atque enies res subtili imperiali defensione mentia, atque defensio, & sanctitas fuerit de rebus ipsius monasterij per impositionem circumscriptaque matenitatem honorum bonorum, scilicet nostris imperialibus rebus rei veritas approbitur, scilicet nam quoque, ut nulus Republica ministrer, neque aliquis ex industria porrecte cum in supradicta Carta, plana, quamvis & in alijs correcib; vel in iurius monasterij liberos, aut seruos deinceps inquietaret, ut placitum trahere, vel in finium ipsius Carta, aut eius placentum tenere, aut aliquem pignorate, aut delatum praefamat, aut seruos super aliquam terram ipsius monasterij com manentes distingendas, nec vias redditu[n]es, aut illuc at occasioneis requirendas, quegeti valere, & quodquid exinde fiscis nosler, vel pars publica poterit, eidem sancto monasterio secundum concessum, & confirmationem Lutprandi Rege, nostram regiam, vel imperatorum solemni, & perpetua statuta firmamus, & quandoconque necessitas imminet, non ipsius canonio per Tincensem, & Padi portum, quoniam per quantib[us] alteram discurrant, absque alcuius impedimento, vel Telenij exactione, nec enim ipsi scilicet in iuriis omnibus carpentariis illis, qui & p[ro]prio p[er]cepto p[ro]gnam at tempore antecessori nostri Lutprandi Rege in Vale, que dicitur Astelamo, vel eis, quibus Beato solo cum filiis, & filiabus, seu omni agnitione, ut tempore opportuno operando deferrant ipsi, & plurimum iam dicto canonio, absque villa retinaculum p[er]tulerit. Confirmamus etiam eidem etiatis etiam per traditionem salutem cornicellam, quæ dicitur Vale, & literam, que dicitur Calauate, & Capella, que illi in honore S. Dei Genitricis Marie, que dicitur Bramafia, que construenda est in Vale Belzona in fiduum, & sustentationem monachorum cum omnibus pertinet, ex parte, & auxiliis, atque alios habens, & legat[us] in eis in cornicellum pertinentibus. Insuper etiam confirmamus, & corroboramus eideremus reverendo capitulo Cortei Pauonem, & aliam Cartam, que Villam dicitur, & Maria, que iacent in Rosarii, cum omnibus pertinet, ut earum, cum rebus, & familiis, portibus, mercato, & distributionibus, molestantibus, & p[ro]sperantibus, aqua, aquarum dulcius, & deinceps p[ro]funda pro remedio animæ nostræ sine plus bonum contrahentes, atque perficiant, & si aliquis perirent, Cartas, vel aliquid de eis, ut proprietas patribus predictis, & canib[us] tollere, aut dimisssare præsumatur, ex lida traditore, & cum Diabolo partem habet p[er]secutionem, & sine illo fine. Secundum autem hanc ipsam definitionem, & imperialia scripta sanctissima, & maiori omnibus interdicimus canib[us], qui reliquam partem a beneficium habuerint, ut nullam p[ro]cessum eam in predictis rebus à nostra mercede non habeat diligenter vel electum, quem habuerint abbatem in aliquo pertinenter, & iuxat[us] Ioannem prædictum abbato in ap-

canobio degere sub regula S. Benedicti, & De laudes, & orationes pro nostra anima, & intercessione, imperioq[ue] nostro iubib[us] offerte, & congregacione ibi commissam assiduam alimen[t]ationem, & nutrione cumdo vite sua dieb[us]. Cum autem nunc de b[ea]te seculo vocare inserit, modis omnibus, & interdum suis, ut nulla prepotens, pars predictum canonib[us] inaudire narratur, scilicet ordine, aut praecipali autoritate. Confidam, & corroboramus pro Det amore, & pro ius nostra delecta coniugio eidem venerando loco nam, quæ v[er]o gonto dicitur, sitam in Vale O[st]ra, quæ oule nuncupatur cum omnibus earum aqua, & p[ro]speritate, necnon & Vada ad quæ sunt in Tene, id est in rivo Poloni, Moraw, quod dicitur Landemari costa, & Rouer, sed quod dicitur Sextemaj, sic, cum illo messem dicitur, & illud, quod Adannella dicitur, & sea & illi vada, quæ sunt in Pado habent terminus à lo, o, quæ nuncupatur popula pertingens vñque ad locum, qui dicitur Capræ, utique p[ro]prio Padi, cum Iesu positu iuxta p[ro]positi, ut quidquid ab antiquis temporibus item monasterium per antiquarum Imperatorum donationem obtinuit, vel Padi in futurum utriusque de proprio ipsius vel aliorum rebus. Ergo subvenimus praedictis festis, quam & futuri, ut parti praediti, ut omnibus, quæ sunt à nobis concessa, & confidimus quodlibet tempore nullis præsumat infirmitate, ex contractac[i]tatem, sed ab omni integratati, scilicet, & confirmata sunt, p[er]cessione ad ipsius monasterium sine aliqua diminuac[i]one. Si quicunq[ue] h[ab]ent nostra donationes, & ordinatio confirmationis violator existit, sciat se considerari optimi libet mibi, medietatem Camera, sive successoris, & medietatem predicti, & Dei maledictionem, sanctorum, Dei Genitris, & Matrib[us] Archangelis, & omnium Angelorum, tri Apololorum Principi, & omnium Sanctorum, & cum iusta traditor et portiolem accipit et versus creditur, diligenterq[ue], ab omnibus omnibus p[ro]speritate, & annali nostris in seismu subter insig[n]i.

Signum Domini Othoni simi Imperatoris Aug-

Tunc suu Cancellarii, ad vicem Brunonis Arcu[ni] recognoui, & scripsi.
Datum 5. Idus Aprilis anno Domini. Incarna-
tionis vero Domini Imperatoris Othonis
iudicis. s. A. L. Papia fideliter. Amen.

IV. P[ro]pter supradicta privilegia adsum p[ro]prietatum Imperatorum, videlicet O[st]ra condicione idem Ioanni Abbatij datus Aprilis anno 978. indit. 6. in Saxonia, &

canatio dicens sub regula S. Benedicti, & quotidianaus
Daglande, & orationes pro nostra anima commu-
nicatione, imperio, nostro iubili efferte, & omnem Con-
gregatiouem sibi commissam opib[us] alimentis pasere,
& nutritore cuncta vita sua diebus. Cum autem cum Da-
minus de hoc seculo vocare inferet, modus omnibus sancti-
mum, & interdicione, ut nulla prepotens, parmag, perso-
na predicitum canobium innudere nitatur, aut benefici-
ciali ordine, aut praecipitali autoritate. Confirmans etiam,
& corroborans pro Dei amore, & pro iusta perito-
ne nostra dilecti a conjugi eisdem venerando loco curset, &
nam quia Virgo dicitur sitam in Valle Osolla, & alia,
qua ouile nuncupatur cum omnibus earum pertinetij
aqua, & pescatur ibi, necnon & Vada ad pescandum,
qua sunt in Tico, id est in rivo Poleni, Mora, & seu Ve-
dam, quod dicitur Landemari costa, & Reverendum, & il-
lud quod dicitur Sextem, i.e. cum illo medio quod ad
sepm dicitur, & illud quod Adauella dicitur in Pobla-
do, seu & illi vada, qua sunt in Padu habentia pristinum
terminum a loco qui nuncupatur populus Pagana, &
pertinet usque ad locum, qui dicitur Caput apud ex-
trage parte Padu, cum insula posita iuxta praedictam
piscationem, vel quidquid ab antiquis tempore, seu mo-
dero idem monasterium per antiquorum Regum, seu
Imperiorum donationem obtinuit, vel Padu innuit,
aut in futurum iurisperit de propriis ipsius monasteriis,
vel auctoriis eius. Ergo subvenimus precipientes tam pre-
sentibus, quam & futuri, ut parti predicti canoby de-
haui omib[us], quia sunt a nobis concessae, & confirmatae
super quolibet tempore nullus praefatius inferre molestatum,
aut contrarietatem, sed ab omni integritati, sicut a nobis
concessa, & confirmata sunt, percutient ad utilitatem
ipsius monasterii finis aliqua dimicatioane pertinentem.
Siqui igitur bono nostra donatione, & ordinacione, &
confirmatione iustitiae existent, sciat se compostrum
europotini libri at mille, medietate Camera nostrae, no-
stra successoriis, & medietatem predicti canobio, &
Deimale dicti monasterii, sanctiag, Dei Genitrix Marie, & B.
Muhabeti Archangeli, & omnium Angelorum, & B. Pe-
tri apostolorum Principis, & omnium Sanctorum ba-
baci, & cum iudea traditore portioem acciperet. Quod
ut verius creditur, diligenterq[ue] ab omnibus obseruetur,
manibus propriis roborentur, annuali nostri impressione
insumus subter inquiriri.

Signum Domini Othonis p[ro]p[ter]imi Imperatoris Augusti.

Tintulus Cancellarius, ad vicem Brunonii Archicappella-
rii recognoscit, & scripsit.
Datus 5. Idus Aprilis anno Dominica Incarnationis 962.
Imperio vero Domini Imperatoris Othoni p[ro]p[ter]imi 1.
indict. 5. Ailium Papia fideliter. Amen.

IV. **P**ater supradicta priuilegia adsumtia multa
aliorum Imperatorum, videlicet Othonis se-
cundi vnum eidem Ioanni Abbatu datum 3. Idus
Aprilis anno 978. indict. 6. in Saxonia, & in Ciui-

tate Magdeburgensi, Othonis tertij, vnum Azoni
Abbatis directu nonis Aprilis anno 989. indict. 2.
Imperi sui anno sexto datum Quintilini Burg.
Item Corradi secundi vnum Alpigo Abbatis con-
cessum anno 1032. datum Basilex nono Kal. Fe-
bruario indicte. Imperij sui anno 7. Item Henrici
III. vnum directum Balduino Abbatis datum Ra-
tisbona anno 1041. indict. 10. vndecimo Kal. No-
vemb. Imperij sui anno 3. Item Henrici IV. vnum
directum Anselmu Abbatis datum Vlnz 12. Kal.
Maij anno 1048. indict. 1. Imperij sui anno 2. Item
Henrici V. vnum Anselmo Abbatis directum da-
tum Novariz per manu Brocandi Cancellarij
5. Kal. Septemb. 1110. indict. 4. præter aliud priu-
ilegium Corradi primi, quod sua prolixitate om-
nia fecerunt priuilegia in vnum collecta excedit: in
quibus omnibus priuilegijs continetur eadem
clausula offendens monachos sub regula D. Ben-
edicti per Regem Luitprandum in dicto mona-
sterio fuisse constitutos, quæciam probat illa
Rege Luitprando usque ad illa tempora in eodem
monasterio fuisse. Alia vero priuilegia Pontifici
usque ad Innocentium III. cui Honorius III. im-
mediate succedit, sequenti capite referemus. Por-
rò ex supradictis quarta propositio nostra firma-
tarelinquunt, nimur monachos D. Benedicti
per Regem Luitprandum in dicto monasterio in-
stitutos ibidem vñquac ad Innocentium III. & Ho-
norium III. nunquam interrupta successione fles-
sisse, quod etiam sequenti capite ex eisdem Priu-
ilegijs Pontificum ostendamus.

CAPUT SEXAGESI- SIMVM PRIMVM.

*Clericos Canonicos usque ad Alexan-
dri, & Innocentij Tertij
tempora in Ecclesia D. Petri in
Calo aureo cum monachis à
Luitprando ibidem constitutis
manisse.*

Ascrutimus quarto loco ipsos
Clericos Canonicos, qui ante
translatum D. Auguſtini cor-
pus S. Petri Basilicam, ac etiam
monasterium à Rege Luitprando
adificatum tenebant, post
monachos ibi loci introductos nullatenus ciecos,
sed cum illis in eadem Basilica usque ad Innocen-
tium III. & Honorium III manuisse, quod nunc
autoritate Romanorum Pontificum, ac etiam His-
toricorum evidenter probamus. Siquidem
Romani Pontifices non solum monachorum, ve-
rum etiam clericorum canonorum dicta Eccle-
sia in suis priuilegijs meminerunt: extat in primis

authen-